

Динамичен и респектиращ период е 2025 г. в развитието на Монтана

Изключително добра и успешна за община Монтана беше изминалата 2025 година. Изпълнена е респектираща капиталова програма, направи равностойна сметка кметът Златко Живков

“Изпращаме изключителна година като показатели. Бюджетът надхвърля 120 милиона лева. Фактите не са само пари и бюджети, но илюстрират по най-добрия начин възможностите за работа и за постигане на по-добри показатели на всеки екип (и нашият не прави изключение). Това е много динамичен период в развитието на общината. Надявам се, че това място ще бъде променено докрай към по-добро”, подчерта Живков.

През отчетния период Монтана е реализирала четири проекта по инвестиционната програма на Министерството на регионалното развитие и благоустройството най-добрата, създавана някога в полза на общините, уверен е кметът.

“По инвестиционната програма направихме три общински пътя: Горно Белотинци - Одоровци, Славотин - Клисурска и Долно Белотинци Николово. Обновихме седем улици в жи-

лищния комплекс “Плиска”. В напреднала фаза са също обектите в другите два квартала - в “Мала Кутловица” се реновират единайсет улици, а в Кошарник” - пет”, уточни кметът.

Напредва работата по изграждането на социалния комплекс за възрастни хора в Горна Вереница, финансиран по Плана за възстановяване и устойчивост. В имота на социалния дом за възрастни с увреждания се строят нови сгради, които трябва да бъдат завършени през тази година. Оформя се и парково пространство, за да бъдат създадени подходящи условия за почивка, адаптирани към нуждите на хората.

През годината бяха изпълнени два етапа по модернизацията на уличното осветление в Монтана. В ход е ремонта на младежкия дом. Предстои подписването на договора за реконструкцията на най-голямата обществена сграда - драматичния театър. Започна реконструкцията на участък от бул. “Трети март” - от бул. “Монтана” до “Димитър Ерийски”. В проекта е включено изграждане на четири нови улици в индустриалната част, три кръгови кръстовища и ремонт на още две прилежащи улици.

> на стр. 3

ОТВОРЕНО ПИСМО До Народното събрание на Република България До българските граждани

Публикуваме отворено писмо до Народното събрание, към което може да се присъедини всеки български гражданин на: <https://www.peticq.com/510670>

Властта в Република България произтича от народа и се упражнява в негов интерес. Този основополагащ конституционен принцип поставя морални и политически граници пред всяка власт, особено когато е в оставка и е лишена от действащо парламентарно мнозинство.

Заявеното от Росен Желязков участие на България в т.нар. „Съвет за мир“ е лишено от необходимата демократична легитимност. То е и акт на тежка институционална манипулация. Под прикритието на хуманитарни цели (възстановяване на Газа съгласно Резолюция 2803 на СС на ООН), правителството в оставка обвързва страната с документ, който цели създаването на **антидемократична структура, алтернативна на ООН.**

Призоваваме подписът под учредителните му документи да бъде незабавно оттеглен.

МОТИВИ

Липса на демократична легитимност Правителство в оставка запазва правомощията си, но е лишено от политическа подкрепа и не следва да поема ангажименти, които предричат позицията на следващия парламент и създават международни очаквания за дългосрочна обвързаност на държавата. Нещо повече, инициативата е предприета без прозрачност и без обществен дебат. Подобни действия представляват **злоупотреба с власт в периода на политически преход.**

Отказ от национален суверенитет Хартата на „Съвета за мир“ предвижда авторитарна структура на управление. Макар държавите членки да „обсъждат“, крайните решения се вземат едностранно от Председателя, чиято власт е практически династична. Присъединяването към този формат означава **доброволен отказ на България от нейния суверен глас** в международните отношения.

Скрити финансови тежести Хартата предвижда **вноска от един милиард долара** за първата година като условие за членство. Правителството в оставка дължи отговор на българските граждани: взето ли е решение за подобен огромен разход и от кои пера на бюджета ще бъдат отнети тези средства?

Атака срещу ООН и международния правов ред Този „съвет“ не е инструмент за мир, а опит за разрушаване на Организацията на обединените нации като единствена легитимна институция за решаване на глобални конфликти. Създаването на паралелни, частни механизми за „миротворчество“ **заменя международното право с правото на**

силния. Към момента инициативата не се ползва с подкрепа от ЕС. Участието в подобна инициатива срива граденото с десетилетия доверие в България.

Съучастие в престъпления срещу човечеството Архитектурата и целите на „съвета“ противоречат на правото на жителите на Ивицата Газа да получат справедливост за масовото насилие и смъртта на хиляди цивилни - деяния, които международните правозащитни организации и съдилища квалифицират като потенциални военни престъпления и престъпления срещу човечеството. Инициативата **потъпква и правото им на самоопределение**, като се опитва да наложи външна, фактически колониялна управа.

Влизане в клуб на диктатори Участието в структури, свързани с лидери и режими, системно нарушаващи международното право и човешките права, подкопава моралния авторитет на България. Категорично възразяваме срещу легитимирането на лица, които са обект на международни разследвания и обвинения в извършване на военни престъпления и престъпления срещу човечеството. **Отказваме България да бъде част от общност на диктатори**, чиято основна цел е избягване на правосъдието и международната изолация.

Влияние на санкционирани лица Обоснованите съмнения, че зад тези действия стоят интереси на лица, санкционирани по глобалния закон „Магнитски“, превръщат участието на България в институционално компрометиращ акт и поставят под въпрос ангажимента на държавата към борбата с корупцията и международните санкционни режими.

ПРИЗИВ

Към Народното събрание:

1. Да приеме незабавно решение, с което да **обяви участието на България в инициативата за нищожно** от гледна точка на националния интерес и да наложи мораториум върху всякакви действия по нейното изпълнение.

2. Да заяви ясно, че външнополитическият курс на държавата се определя само от органи с действащ демократичен мандат и след прозрачна парламентарна процедура.

Към българските граждани:

Да окажат **категоричен отпор** срещу опитите за нелегитимно дирижиране на външната политика на страната ни в разрез с установените общочовешки ценности.

Да не допускат въвлечането на България в проекти, които легитимират авторитаризма, подкопават правовия ред и отслабват позициите на страната ни в ЕС и ООН.

Инвестиции от 100 милиона лева са предвидени за инфраструктурата на Лом през 2026 и 2027 г.

Цветан Петров

Инвестиционна програма за близо 100 милиона лева само за град Лом за тази и следващата година предвижда изпълнението на значими инфраструктурни проекти за асфалтиране на десетки улици, подмяна на водопроводи, модернизиране на училища и детски градини, както и изграждане на нови социални заведения, съ-

обща кметът на Община Лом Цветан Петров.

За реализацията на тези проекти са предвидени 34 706 899 лв. от проекта „Комбинирани интегрирани териториални инвестиции (КИТИ-1) на територията на общините Лом, Димово и Оряхово“, и още 33 500 000 лева, заложи в проекта „Запазване и развитие на човешкия капитал в СЗР чрез мерки за интегрирано териториално развитие на териториите на община Лом и община Видин“. (КИТИ-2)

Още близо 20 млн. лв. са предвидени за ремонт на десетки градски улици, както и изграждане на нова водопроводна мрежа, като тези средства се очакват от Общинската инвестиционна програма на държавния бюджет за 2026 и 2027 г. Предстои и основен ремонт на път II-11 Добри дол – Лом – Горни Цибър, включващ и основните градски улици „Ал. Стамболийски“, „Пристанищна“ и надлеза, който е на стойност 94,8 млн. лв. и се финансира от Агенция „Пътна инфраструктура“.

Ще бъдат изградени и терени за свободно паркиране, облагородяване на междублокови пространства и въвеждане на градски електротранспорт чрез закупуване на 7 електробуса и изграждане на две зарядни станции.

Тази година ще започне и подмяна на компроментиран магистрален водопровод и канализация на ул. „Пристанищна“ и връзки с улиците „Дунавска“, „Иван Кулин“, Бенковски“, „Раковски“ и „Захари Стоянов“ със средства от държавния бюджет.

Община Лом вече започна изграждането на нови социални заведения с финансиране от Националния план за възстановяване развитие, а по проекта КИТИ-2 предстои изграждането на още социални интегрирани услуги, както и модернизация на образователната инфраструктура в I ОУ “Никола Първанов”, IV ОУ “Христо Ботев”, СУ “Димитър Маринов”, детските градини “Червената шапчица” и “Пчелица”, и закупуването на нова медицинска апаратура и мобилен лекарски кабинет за МБАЛ „Св. Николай Чудотворец“.

„Подобряване на градската улична и ВиК-инфраструктура е наш приоритет и Община Лом бе сред първите, които представиха своите инвестиционни инфраструктурни проекти, които бяха одобрени. Тези наши усилия продължиха цяла година при спазване на изискванията и сроковете за кандидатстване по програмите с европейско финансиране, както и общинската инвестиционна програма, която се финансира от държавния бюджет. Сега остава най-важното – да изпълним тези проекти и силно се надявам тези финансови ангажименти на държавата към Лом да бъдат спазени. Каквото зависи от нас като община, е направено.“ – каза кметът Цветан Петров.

Нашата страница за Корея

Успешна втора година на регионалния план 20x10

Втората година от регионалния план за развитие 20x10, който има за цел да изгражда регионални индустриални центрове в 20 окръга всяка година в продължение на десет години, приключи със огромен успех. В сравнение с първата година, проектите от втората година бяха завършени по-рано, но още по-забележително е, че обхватът на плана се разшири отвъд местното индустриално производство и в някои от обектите бяха допълнително включени комплекси за отпочиване и културни дейности или модерни болници.

Проектът вероятно ще продължи да разнообразява видовете съоръжения, построени през 2026 г., въз основа на държавните приоритети, които ще бъдат обявени на предстоящия Девети партийен конгрес.

Трябва да уточним, че става дума само за обекти построени в рамките на програмата „20x10“ защото има и други проекти за регионално развитие, които не са включени в тази програма, като например големия проект за оранжерия в град Синиджу или модерните центрове за аквакултури.

Всички обекти по плана за втората година на програмата 20x10 бяха открити преди края на 2025 година. За сравнение през първата година на програмата, проектите бяха започнати през 2024 г., но бяха открити през януари и февруари 2025 г.

Освен това в края на първата година 20-те проекта бяха открити в рамките на 20 дни, докато през 2025 г. това стана само за десет дни. Само на 15 декември пет проекта бяха открити в един и същи ден: Кандон, Тегван, Рагним, Синян и Пурьон.

Навременното завършване и откриване на обектите без съмнение е било в резултат на опита, натрупан през първата година.

Както и през 2024 година, всяка церемония по откриването беше важно обществено събитие на което присъстваха местни ръководители, граждани и войниците-строители от 124-ти полкове на Корейската народна армия, които бяха отговорни за строителството на обектите.

Един забележителен аспект от втората година на плана беше насладното участие на Ким Чен Ун в церемониите по откриване. В края на първата година той присъства на две церемонии. А в края на 2025 г.

Ким присъства на шест церемонии в пет от 20-те обекта, тъй като болницата и фабриката в Кандон бяха открити в различни дни.

Подобно на първата година, всеки обект и през 2025 г. получи три фабрики: фабрика за хранителни продукти, фабрика за облекло и фабрика за „стоки от първа необходимост“, която произвежда домакински предмети, мебели и пластмасови изделия.

Кандон получи допълнително болница и комплекс за отпочиване и култура, Ренган и Кусон - който беше сред обектите завършени през 2024 г. - нови болници, а Кесон комплекс за отпочиване и култура. Новите регионални болници се присъединяват към новата Многопрофилна болница в столицата Пхенянь, която също беше открита през 2025 г.

Снимките от откриването показват модерни болници с диагностични кабинети, образна диагностика, като например компютърна томография, отделения за пациенти и операционна зала оборудвана с най-съвременна техника. Впечатляващи са и централите за отпочиване и култура в които, наред с библиотеки и книжарници, има магазини, ресторанти и дори закрити басейни и т.н.

Много селски жилища са построени в КНДР миналата година

Пхенянь, 6 януари (КСНА) - Повече от 32 000 нови модерни селски жилища са построени в КНДР само през 2025 година. Подобряването на жилищните условия в селата в цялата страна продължава с високи темпове.

Много селскостопански работници в различни части на страната се преместиха в нови къщи.

По-специално, новини за преместване в нови селски жилища се съобщаваха почти всеки ден от октомври миналата година и продължават през януари тази година. Селскостопанските работници в цялата страна са пълни с увереност и оптимизъм за нов живот и цивилизация.

Те са свидетели на новия облик на социалистическото село, което се променя до неузнаваемост с всяка изминала година и ясно разбират, че стават собственици на новите жилища благодарение на политиката на Корейската трудова партия за приоритетно развитие на селските райони.

Изложение на селскостопански машини

На 29 декември 2025 в Пхенянь беше открито изложение на селскостопански машини „Развитие на селскостопанските машини-2025“. Това изложение демонстрира високото ниво на селскостопанското машиностроение в КНДР. Трябва да се подчертае, че става дума за техника, която изцяло, до последното винтче, се произвежда със собствени сили.

През тази година основният лозунг е „Производство на по-ефективни и модерни селскостопански машини под знамето на програмата за селска революция от новата ера“, Представени са стотици селскостопански машини, инструменти и аксесоари от над 280 вида. Сред най-новите разработки, които привлякоха вниманието на специалистите, са модерни трактори и редица типове селскостопански дроне.

Страницата подготви Людмил КОСТАДИНОВ

Успехи на селското стопанство в КНДР

КНДР е страна с много малко земеделска земя на глава от населението и в условията на икономическа блокада ефективното използване на тази земя има много голямо значение. В края на 2025 година Корейската централна информационна агенция публикува доклад, в който подробно се описват успехите в укрепването на материалните и технически основи на селското стопанство и бързото увеличаване на производството на зърно след обявяването на програмата за селска революция в новата ера.

Постигнат беше забележителен напредък в изграждането на напоителни системи, включително завършването на проекти за напояване на оризови полета, обхващащи повече от 500 000 хектара, успешно беше изпълнена годишната цел за развитие и производство на селскостопански машини и 13 500 хектара сухи полета бяха превърнати в напоявани оризови полета. Политиката на партията за напредък в отглеждането на ориз и пшеница чрез промяна на структурата на селскостопанското производство успешно се прилага. В резултат на това площта, засята с пшеница, беше увеличена с повече от 30 000 хектара само през 2025 година в сравнение с предходната година.

2023 г., беше първата година, в която строителството на напоителни системи започна с пълна сила. Успешно бяха завършени проекти за напояване на повече от 200 000 хектара, включително изграждането и разширяването на капацитета

на съоръжения за подземни води на повече от 12 000 места, изграждането на над 3 000 помпени станции и полагането на над 200 км тръбопровода.

През 2024 г. напоителни съоръжения за над 60 000 хектара бяха обновени в засегнатите от сушата райони, за да се гарантират високи и сигурни добиви въпреки сушата и високите температури. Длъжностни лица, работници и строители в цялата страна завършиха изграждането или ремонта на над 1 300 помпени станции, изграждането или основния ремонт на над 1 100 напоителни съоръжения и ремонта на над 17 000 километра водни канали, като по този начин завършиха напоителни проекти за повече от 160 000 хектара оризови полета и превърнаха 3 300 хектара сухи полета в оризови полета само през тази година.

Само през първата година на прилагане на програмата за селска революция от новата ера 2023, бяха осигурени близо 43 000 нови селскостопански машини, а видовете селскостопански машини също се увеличиха значително.

В различни части на страната се води енергична борба за разширяване на площите, засети с пшеница, и повишаване на добивите.

На фона на дълбокия интерес и големия ентузиазъм на цялата страна и обществото към отглеждането на пшеница, площите, засети с пшеница, се увеличи повече от два пъти през последните четири години.

С промяната в структурата на зърнопроизводството и методите на земеделие и бързото нарастване на производството на пшеница, много ферми постигнаха високи добиви през 2023 г., а през 2024 г. националният план за производство на пшеница беше преизпълнен с повече от 140 процента и повече от 100 ферми произведоха над 6 тона пшеница от хектар. Тази година 11 ферми и над 170 бригади са произвели средно над 8 тона зърно от хектар благодарение на усилията на земеделските служители и трудежите се да постигнат високи добиви при отглеждането на ранни култури тази година. Държавният план за производство на зърно се преизпълнява от 2023 г. насам.

В цялата страна се въвеждаше метода на биологично земеделие чрез отглеждане на риба в оризови полета.

Динамичен и респектиращ период е 2025 г. в развитието на Монтана

Изключително добра и успешна за община Монтана беше изминалата 2025 година. Изпълнена е респектираща капиталова програма, направи равностойна кметът Златко Живков

> от стр. 1

В десет от селата –Безденица, Белотинци, Благово, Вишице, Войници, Горна Вереница, Долна Вереница, Горно Церовене, Смолянковци и Трифонове е направен текущ ремонт на улици. Ремонтирани са фасадата на здравната служба във Вирове, обредната зала и навеса на гробищния парк в Габровница, клубът на пенсионера и кметството в Доктор Йосифово, читалището в Плисурица, сградите на кметствата в Стубел, Студено буче и Сумер. В Николово е изградено видеонаблюдение. Жизнената среда се променя към по-добро.

“Ако трябва да обобща капиталовата програма на общината е респектираща спрямо направеното назад в годините. На фона на политическата криза, на неяснотите от всякакво естество, Монтана беше своеобразен оазис. Общината има потенциал. Найясно съм, че не сме настрали от демографските процеси. Когато от 8,8 млн. българите оставаме 6,5 милиона, това влияе на всички региони, включително и на областните градове. Затова трябва да мислим, как населението ни места да стават все по-привлекателни за хората, да се борим и да работим в това направление. Монтана е притег

телен център за немалко хора. Близко сме до София, може и се стараем да използваме благоприятната характеристика и преимуществата”, коментира той.

Като изключително динамичен период в развитието на Монтана оцени изтеклите месеци кметът. Той изрази надежда, че в общественения сектор градът ще бъде променен докрай и отбеляза, че очакванията от местната власт са много големи.

“Уверен съм, че мандатът 2023-2027, категорично ще е най-доброто, което местната власт успява да реализира от 1990 г. насам, а 2025 г. е поредният връх, който имаме като работа, като инвестиции. Когато сравнявам годините от прехода, мога категорично да заявя, че последните две са най-успешните за Монтана. На фона на политическата нестабилност, на неяснотите в държавата от всякакво естество, ние се справихме твърде добре”, подчерта Живков.

“Сега, с приемането ни в еврозоната, имаме шанс за по-голяма икономическа стабилност, налице са нови възможности за гражданите и за бизнеса. Вярвам и съм убеден, че възходът на Монтана ще продължи, а периодът, който ни предстои, е още по-добър за всички.”, обобща Златко Живков.

76 семейства са подпомогнати финансово през миналата година от Община Мездра за новородени деца

През последните 18 години еднократна финансова помощ за новородени на обща стойност около 625 хил. лв. са получили близо 2 000 семейства

76 семейства са подпомогнати с еднократна финансова помощ през миналата година от Община Мездра за новородени деца. Това показва справката от Звено „Счетоводство“ на Дирекция „Бюджет, счетоводство, анализи и контрол“ в Общинската администрация.

37 от тях са получили по 400 лв. за първо родено дете, 34 - по 350 лв. за второ родено дете и 5 - по 150 лв. за трето родено дете.

За сравнение: през 2024 г. бяха подпомогнати 53, а през 2023 г. - 67 семейства.

Общата сума, която е осигурена от общинския бюджет за 2025 г. на правоимащи родители, е в размер на 26 400 лв. Целевите средства се отпускат в изпълнение на Решение №208/ 22.04.2025 г. на Общински съвет - Мездра, с което беше приет бюджетът на общината за миналата година. С него размерът на еднократна финансова помощ

за новородени беше увеличена, както следва: 400 лв. за всяко първо родено дете, 350 лв. за всяко второ родено дете и 150 лв. за всяко трето родено дете.

Условията за отпускане на еднократната финансова помощ са две: поне един от родителите да има настоящ и постоянен адрес на територията на община Мездра една година преди раждането на детето и двамата родители да имат завършено минимум средно образование. При раждането на близнаци децата се третират еднакво, а при осиновяване на дете важат същите условия като при раждане.

Насърчителната мярка беше въведена преди близо две десетилетия, за да се стимулира раждаемостта и да се подпомогнат семействата при отглеждането на новородени. Средствата за финансовото ѝ обезпечаване се залагат ежегодно в общинския бюджет.

През периода 2008-2025 г. Община Мездра е изплатила еднократна финансова помощ при раждането на дете на 1 953 семейства на обща стойност 624 850 лв.

Освен семейства с новородени или осиновени деца, Община Мездра подпомага финансово семейства и лица, живеещи на семейни начала с репродуктивни проблеми.

Кметът на Община Георги Дамяново Нина Петкова бе удостоена с медал от министъра на отбраната

Със заповед на министъра на отбраната Атанас Запрянов кметът на община Георги Дамяново бе удостоена с грамота и възпоменателен медал „140 години от Сръбско-българската война“. Високото отличие бе връчено на Петкова лично от полковник Иван Иванов – началник на Военно окръжие I степен – Плевен.

Наградата се дава на кмета Нина Петкова за нейната активна дейност и постигнати резултати в съхранението на военноисторическото наследство на Република България, за устойчиви постижения в дейностите по проучването, регистрирането, картотекирането, опазването, поддържането, възстановяването и изграждането на военни паметници и по повод 140 години от отбелязването на победите на Българската армия в Сръбско-българската война.

През изминалата юбилейна година Община Георги Дамяново беше организатор на мероприятия свързани с отбелязване на 150 години от рождението на кап. Камен Луков и провеждане на второто издание на Прегледа на военните и граждански духови оркестри в с. Копиловци.

„Тази награда не е само за мен, тя е постижение за целия ми екип, за което им благодаря и вярвам, че ще продължим

да работим активно в опазването и съхранението на историческата памет“, сподели Петкова. Тези отличия са също за кметовете и жителите на селата в общината, и за тези ученици. Тук съхраняваме и тачим традициите, почитаме хората дали живота си за значими дела. Следващата наша цел е да изградим паметник на Васил Левски“, добави кметът Нина Петкова.

„Г-жа Нина Петкова е наш дългогодишен партньор и съмишленик в опазване на военното наследство, на родовата памет и предаването на високи патриотични морални ценности на по-младите поколения“, заяви полк. Иванов. Той изрази увереност, че занапред и останалите паметници в областта ще бъдат обект на поддържане и възстановяване.

През последните няколко години на територията на община Георги Дамяново бяха изградени един паметник и една паметна плоча и една възстановена. Паметник на маестро кап. Камен Луков беше изграден в село Копиловци – родното място на твореца. В село Дива Слатина бе поставена паметна плоча в чест на загиналите във войните жители на балканското село, а в Гаврил Геново общината възстанови паметната плоча на „Старата чешма“.

През 2024 г. е създаден и клуб „Приятел на Българската армия“ в Професионалната гимназия по селско стопанство „Марко Марков“ – с. Георги Дамяново. През 2025 г. учениците участват и се представят отлично в състезания по военно-приложни спортове в Пловдив и Велико Търново. Тази година членовете на клуба участват и в образователно посещение в Народното събрание.

На церемонията присъстваха още подполковник Васил Цурински – Началник на Военно окръжие II степен – Монтана, ръководството на община Георги Дамяново, представители на Областна администрация – Монтана, служители на общината, както и учениците от клуб „Приятел на българската армия“ към ПГСС „Марко Марков“ – с. Георги Дамяново заедно с директора на гимназията Андрей Рангелов.

Да си спомним Радичков

Кметът на Монтана Златко Живков се преклони пред паметта на големия писател Йордан Радичков

На 21 януари се навършиха 22 години от смъртта на твореца, който с въображение, чувствителност и усмивка написа най-красивите истории за Северозапада.

В знак на признателност преди 18 години в Монтана бе издигнат паметник на писателя. Бронзовата фигура, разположена в близост до сградата на библиотеката в града, е създадена от приятеля на Радичков и бележит български скулптор Георги Чапкънов.

Да си спомним за човека, който сееше лъвовете:

„Есента баща ми умря и тогава аз продължих да сея лъвовете в нивата и да жъна зайци от нея. Съседите известно време се смяха, че сея лъвовете, а жъна зайци, но после престанаха да се смеят и взеха да ме гледат на криво. От къде накъде, викаха те, ние ще сеем леща, а той ще сее лъвовете! Той да не би да е по-горе от нас! За да угода на съседите, се отказах от лъвовете и почнах и аз да сея леща. Тогава те почнаха да се смеят и да говорят зад гърба ми, че не става човек от мене. Баща му, викаха те, сееше лъвовете, а тоя седнал да сее леща. Тогава разбрах, че не трябва да слушам съседите. Сей лъвовете, милостиви читателю, та макар и да жънеш зайци! Може би един ден съдбата ще те възнагради и сред мършавите зайци в твоята нива ще те срещне спокойно лъвът. Бог да те благослови!“ (Йордан Радичков – „Домашна тетрадка“)

Община Вършец стартира кампания за плащане на данъци за 2026 г.

Евелина ГЕОРГИЕВА

Община Вършец стартира кампанията за плащане на местните данъци и такси: данък върху превозните средства, данък върху недвижимите имоти и такса за битовите отпадъци. Размерът на данъците и таксите през 2026 година остава непроменен.

Лицата, заплатили цялата дължима сума в срок до 30 април, ползват 5% отстъпка.

При желание за заплащане на данъка на части, сроковете са, както следва: до 30 юни за първата вноска и до 31 октомври за втората.

Запазва се и редът за погасяване – системата покрива първо неплатените данъци и такси за предходни години.

Собствениците на превозни средства и недвижими имоти могат да заплащат своите задължения:

- по банков път;
- чрез системата „виртуален ПОС“;
- на касите на Община Вършец;
- чрез страницата на Националната агенция по приходите;
- в пощенските станции в страната и чрез EasyPay.

Община Монтана се разплати с всички за 2025 година

Изплатени са възнагражденията и на асистентите на хора с увреждания

Агенцията за социално подпомагане са превели 633 хиляди евро за заплатите. От националната програма в Монтана зависят близо 1500 души – лични асистенти и потребители. Другият очакван трансфер от държавата е изравнителната субсидия, която също е преведена. Тя е в размер на 1 169 000 евро. Този превод е позволил на общината да разплати всичките си дължими разходи за заплати и издръжка в местните дейности, останали от предходната година.

На петъчния си брифинг Живков съобщи, че климатичите по проекта за опазване на чистотата на въздуха са пристигнали на пристанището в Солун и са транспортирани до Монтана. Това е първата пратка от 1000 климатика. От утре оперативните групи започват монтирането им по домовете.

По повод питання от граждани за състоянието на ВиК-мрежата в някои части на града кметът Живков уточни, че текущите аварии се отстраняват от държавното дружество „В и К“, а не от Община Монтана. Ангажиментът, който е поела в програмата си за управление местната власт, е да обновява поетапно водопроводната и канализационните мрежи. През последните 20 години по-голямата част от старите етеритови тръби вече са подменени с полиетиленови, но все още има райони, където това предстои, заяви кметът. Той е потърсил и получил информация за строителната програма, която държавното дружество „В и К“ ще изпълнява през 2026 година в общината. Планиран е ремонт на общо 2770 метра водопровод в различни квартали на Монтана. Ще бъдат подменени участъци от мрежата на 10 улици в центъра на града, две улици в Живовския квартал и две улици в кв. „Изгрев“. През миналата година инвестициите във В и К мрежата на общината са били за 170 хиляди лева.

Община Мездра обявява 23-ото издание на традиционните осмомартенски конкурси за поезия и изобразително изкуство

Община Мездра обявява 23-ото издание на традиционните осмомартенски конкурси „Жената - майка и любима“ - за поезия и „Жените в изкуството“ - за произведения на изобразителното изкуство, посветени на Международния ден на жената - 8 март.

Регламент на конкурсите:

- Право на участие в двата конкурса с до 3 броя произведения имат авторки от община Мездра, навършили 18 години.
- Конкурсите са явни.
- Творбите се приемат в Община Мездра (гр. Мездра, ул. „Христо Ботев“ №27), стая 304, Светла Дамяновска, гл. експерт „Културно наследство и религиозни дейности“, тел. 0885 98 32 83.
- Краен срок за предаване на произведенията:
 - 13 февруари 2026 г. - за стихове,
 - 20 февруари 2026 г. - за произведения на изобразителното изкуство (малък формат, оформени и рамкирани).
- Официалното отчитане на двата конкурса и награждаването на призорките ще стане на 6 март 2026 г. (петък) от 17:30 часа във фойето на II етаж в административната сграда на Община Мездра.
- Отличените авторки ще получат награди.
- По време на церемонията ще се състои рецитал на участничките в поетичния конкурс „Жената - майка и любима“ и ще бъде открита Обща художествена изложба на участничките в конкурса за произведения на изобразителното изкуство „Жените в изкуството“.

Поредицата предизвикателства към неолиберализма и американския глобализъм

продължение от миналия брой

Проф. дфн, д-р ист. Нако СТЕФАНОВ

Неолиберализмът и глобализмът пред нарастващите предизикателства в третото десетилетие на 21-ви век – нуждата от преосмисляне и пренареждане

В началото на третото десетилетие на 21 век неолибералното наследство, включително глобализмът, се преосмислят активно в ядрото на неговото възникване – САЩ, Великобритания и ЕС. Причините за подобно действие са както външни, така и вътрешни,

Сред външните причини несъмнено трябва да се спомене геополитическото предизвикателство – прекия конфронтационен сблъсък на „Колективния Запад“ с Руската федерация след началото на т.нар. „СВО/специална военна операция“/на 24.02.2022 г. и навлизането на руски въоръжени части на територията на Украйна. Несъмнено тази открита въоръжена конфронтация, съдържаща угрозата да се превърне в мащабен военен сблъсък, изисква мобилизация на най-значими усилия и нови подходи, както по отношение на досегашния неолиберален модел, така и по отношение на глобализма, като „обратната страна“ на неолибералното функциониране.

Сред външните причини присъства и ключовото геоикономическо предизвикателство в лицето на започналите и водещите се вече търговски войни с КНР. Може да се каже, че това предизвикателство сигнализира други такива, свързани със страните от т.нар. „Глобален Юг“. Налагания върху много от тях в предишните периоди неолиберални модели от полупериферии и периферии тип не допринасят за позитивното развитие на мнозинството от тези общества, а точно обратното. Достатъчно е да се спомене „Азиатската криза от 1997 г.“, която нанася сериозни поражения на редица държави от Югоизточна Азия. Нещата в някаква степен се повтарят и с „Глобалната криза 2008-2010 г.“

Съответно азиатски, но и африкански и латиноамерикански страни започват да търсят алтернативи на неолибералните схеми. Те виждат положителен пример в развитието на КНР, успешно използващо планово-пазарни механизми и постигащо работеш баланс между държавен/публичен/ и частни интереси. Още повече, че през 2013 г. ръководителят на ККП и КНР Си Дзинпин издига геостратегическия проект „Един пояс – Един път“/ЕПЕП/. Същият все повече и повече започва да се разглежда като алтернативен тип глобализация на все още доминиращия света „Американски глобализъм“. Подобно развитие се смята за най-сериозна заплаха за моноцентричния свят начело със САЩ, но и за господството на „Колективния Запад“ като цяло, представен от ЕС, Великобритания и даже Япония и други от Източна Азия – Южна Корея, Тайван и Сингапур.

Що се отнася до вътрешните причини те са свързани пряко с негативните последствия от провеждания до този момент неолиберален курс като деиндустриализация, търговски дефицити, натрупване на огромни задължения, недостатъчна иновационна динамика, съдържаща опасността от загуба на лидерство в ключови области на високите технологии, нарастващо неравенство и ерозия на социалната тъкан.

Варианти на промяна на неолибералния ред в страните-ядро на „Неолибералната революция“

Съединени щати: От неолиберализъм към „хибридният модел“ на „Байдъномика-та“

Под въздействието на горепосочените изменения в международен и вътрешен план в държавите-ядро на „Неолибералната революция“ започват промени, които създават обстановка на една или друга степен на дистанциране от неолибералната ортодоксалност и фундаментализъм. Административната на президента Джо Байдън, чийто мандат стартира януари 2021 г. и завършва януари 2025 г., се отдръпва от мерките за строги икономии и ограничаване на държавното инвестиране.

Глобалната криза 2008-2010 г. разкрива слабостите на «laissez-faire» икономиката, т.е. на неолибералната икономика на свободния пазар. По същия начин по време на COVID-19 стават ясни уязвимостите на веригата на доставки. Но най-важното стратегическата конкуренция с Китай съживява интереса към държавните инвестиции. Възражда се индустриалната политика. Административната на Байдън първоначално започва политика на „de-coupling“/разединяване, отделяне/. Става дума за процес, чрез който дълбоката икономическа взаимозависимост между САЩ и Китай, натрупана през предходните четири десетилетия, постепенно намалява. „Отделянето“ се проявява в търговската област чрез търговски санкции, ограничаване и даже забрана на внос или износ на дадени стоки и т.н. Но то се проявява и в технологическата сфера чрез ограничаване и/или забрана на предаване на съответно «ноу-хау», продажба на високотехнологично оборудване или продукти, прекратяване на инвестиции в съответната технологическа област и други. Но във времето стана ясно, че този курс нанася удар и върху самите Щати, поради значителната зависимост от различни китайски продукти и инвестиции в двете посоки, както и загубите, които търпят американските корпорации «разделяйки се» с «Поднебесната».

Китай е най-големият производител на стоки в света, с продукция, еквивалентна на тази на всички фабрики на САЩ, Германия и Япония взети заедно. При сценарий за отделяне рискът американският пазар да почувствува недостиг на стоки, а отток и инфлацията да скочи, е голям. Освен това китайското превъзходство в производството на съдомиялни машини, компютри или играчки не застрашава в такава степен стратегическите интереси на САЩ. Прекъсването на връзките с Китай в такива «некритични сектори» не е необходимо.

Затова се преминава от «de-coupling» към «de-risking». Т.е. стремеж да се ограничи достъпа на Китай до първокласни американски иновации и технологии, като по този начин да не се позволява на китайските фирми да използват амери-

канското «ноу-хау» за да се изкачат по стълбата на иновациите и високите технологии. С други думи «de-risking», цели намаляването на риска за националната сигурност на САЩ. С това започва «Технологическата война» срещу КНР. Целта на тази политика е САЩ да остане най-високотехнологичната икономика, която има ключово значение за насоките по които ще се движи света в бъдеще. Важно средство за постигане на тази цел на Вашингтон е да се привлече потенциала на «Колективния Запад», страните от ЕС, както и този на развитите страни в Азия – Япония, РКорея, Тайван и Сингапур.

През септември 2022 г. в изпълнение на „Плана за действие Байдън-Харис за възстановяване на инфраструктурата на Америка. Ускоряване на прехода към чиста енергия, съживяване на общностите и създаване на работни места“ е приет „Закон за микрочиповете и науката от 2022 г.“ /Chip and Science Act of 2022/. Като резултат от това е създаден пакет от 50 милиарда долара за поддръжка на осъществяване на Плана и закона. Стремехът да се привлечат и развият важни блокове на производство на микрочипове в самите Щати. Още на 6 декември 2022 г. във Финикс, щата Аризона е направена първата копка на строителството на завод за микрочипове на TSMC. Тази тайванска компания –

TSMC предвижда да построи и втора фабрика в САЩ. Фактически «Байдъномиката» представлява корекция на неолиберализма предвид рисковете и предизвикателствата, които представя изменената геополитическа ситуация в третото десетилетие на XXI век. Но най-вече предизвикателствата идващи по линия на модела на „социализъм с китайски характеристики“ и предлаганата от него глобална алтернатива на „американския глобализъм“. Тази корекция включва въвеждането на „индустриална политика“ добре подплатена с държавни средства. Това е действие, намиращо се в пряка противоположност с неолибералния фундаментализъм и ортодоксалност. Заимстват се и елементи от националистически неолиберализъм на „Тръмпномиката“ в лицето на въвеждането на различни търговски ограничения, санкции и други.

В социо-културен план, обаче, в рамките на президентския мандат на Джо Байдън пост-модернисткия неолиберален курс се засилва и приема понякога гротескни черти. Например, ако служещ във въоръжените сили на САЩ реши да смени пола си, разходите за тази смяна се поемат от държавата. В крайна сметка, като вземем предвид всички известни нам факти за социо-икономическото развитие на Щатите през този период може да наречем тази система „хибриден неолиберализъм“.

Обединеното кралство: Ренационализация и завръщането на публичната собственост като удар по неолибералния фундаментализъм „а-ла Тачър“

Във Великобритания започва процес на отказ от крайните фундаменталистски норми на неолиберализма и завръщане към публичната собственост. От началото на второто десетилетие на 21-ви век нараства подкрепата за стопанските служби, които осигуряват комуналните услуги като водоснабдяване и електроразпределение да преминат от частни ръце в общинска собственост. Англия и Уелс приватизират водните услуги през 1989 г.

Оттогава общественото недоволство от ценообразуването и екологичните проблеми подхранва призивите за връщане към общинска собственост. През 2010 г. започва провеждането на граждански кампании на местно ниво, създаването на местни инициативни комитети с искания за връщане на тези услуги под шапката на общините.

Политически обещания в подкрепа на тези искания изказва Лейбъристката партия. Лейбъристите последователно се застъпват за връщане на комуналните услуги в публични ръце, позовавайки се на подобро качество на услугите, отчетност и екологично управление.

Ре-национализация на British Rail (Британските железници)

British Rail е приватизирана през 90-те години на миналия век, което води до фрагментираност на услуги и нарастващо обществено недоволство. Кампанията за връщане на British Rail започва през 2009 г., като се застъпва за публична и интегрирана железопътна система. През ноември 2024 г. е приет Законът за пътническите железопътни услуги (публична собственост) от 2024 г., който позволява на правителството да върне железопътните оператори под публичен контрол.

През май 2025 г. South Western Railways става първият оператор, който е върнат под публичен контрол съгласно плана на лейбъристкото правителство. Очаква се пълната ренационализация да бъде завършена до 2027 г., като Great British Railways (GBR) ще бъде създадена като централен публичен орган, който ще контролира инфраструктурата и услугите.

Тези промени отразяват по-широка тенденция в Обединеното кралство към възстановяване на обществения контрол върху основни услуги, водена от опасения относно резултатите от приватизацията и желание за по-справедлива и устойчива инфраструктура. Но въпреки това „отстъпление“ на неолиберализма, то не може да се приеме като устойчива тенденция. Става дума за формирането на своеобразен британски хибриден неолиберален формат. При него са свалени някои одиозни неолиберални прояви, доказали своята неефективност при управлението на базови публични услуги. Но са съхранени основните неолиберална конструкция в цялостния възпроизводствен процес и икономическа динамика

продължава в следващия брой

Християнското възпитание и великите учени

продължение от миналия брой

Втора част

В нашия двайсет и първи век, времето на късния, а също не и последен либерализъм, сред управляващите и първенстващи кръгове, с нова сила отеква въпросът на Наполеон от началото на деветнайсети век: „Съществува ли е Христос?“.

„Да се пита за това е така нелепо, както да се пита дали е съществувал Юлий Цезар или дали съществува ваше величество“, бил отговорът на придворните тогава.

Но дали днешните властимащи ще отговорят така?

Краят на деветнайсети и половината на двайсети век са изпълнени с кресливите викове на богоборците и атеистите-социалисти, които чрез рационалните си методи желаят да изтрият името на Христос, а по този начин и самото християнство от лицето на земята и от съзнанието на хората. Те до голяма степен сториха това и днес вече не воюват със западните християни, които отдавна хванаха в капана на глобалния либерализъм. Не воюват и с Православието. Това не е необходимо, защото **повече от двеста години новият световен ред обезличава отделната личност**, превръща идеите на Просвещението в идеология, лицемерно проповядва абсолютна свобода и абсолютен релативизъм. Именно в този реален исторически контекст (макар сам по себе той да представлява огромна химера и фактически оксиморон), **новите социаллиберални управници и занаятчици желаят да превърнат християните и християнството в нещо съвсем ненужно. Изглежда, че няма защо да противостоиш на непотребния, просто е достатъчно да не го забеляваш...** Но докога?

Те, с постоянна усмивка на гладко избръснатите си лица, и днес продължават да питат: „Въобще съществувал ли е Христос?“, макар добре да знаят отговора.

...И заради самия рационализъм! Какво казват светската история и светската наука за Христос?

Корнелий Тацит:

„Христос бил осъден на смърт при управлението на Тиберий от прокуратора Пилат“.

Йосиф Флавий:

„По това време излязъл на проповед Иисус, човек с дълбока мъдрост, ако може да се нарече само човек. Той вършел чудеса и бил Учител на хората. Това всъщност е бил и Христос. Пилат го разпънал по донос на наши старейшини, ала ония, които го обичали не отстъпили от него, защото той на третия ден отново им се явил жив, както и било предсказано от боговдъхновените пророци. И до днес има хора, които се наричат по името му Християни“.

Въз основа на прецизно изследваните писма на **Плиний Младши** (2 в.), общоприетите исторически заключения са следните:

1. Много преди Плиний е имало във Витиния християни (някои от разследваните му заявили, че са били християни, но преди 20 години били отпаднали);
2. Християнството във Витиния е било масово явление (множество люде от всякаква възраст, от всяко звание и от двата пола били християни);
3. Имало християни – римски граждани;
4. Християните по онова време били гонени;
5. Истинските християни били твърди и непоколебими във вярата си;
6. Християните имали богослужебни събрания и възпявали Христа като Бог;
7. Християнските нрави били чисти и възвишени;
8. Иисус Христос е бил за християните и човек, историческа личност. Мережковски казва: „Ако Плиний бе узнал от християните, че Христос за тях е само Бог, то така и би написал: „на своя Бог Христос петят“; а щом пише: „на Христа като на Бог“, Christo, quasi Deo, то затуй, разбира се (пише тъй – в с. н.), понеже знае, че Христос за християните е не само Бог, но и човек (...) и извънхристиянският свидетел (Плиний – в с. н.) вярва в това, че човекът Иисус е съществувал[412]. А, като вземем предвид, че Плиний не пише на Траян: „някой си Христос възпяват като Бог“, а направо казва: „възпяват Христа като Бог“, трябва да заключим, че и император Траян добре е знаел за Кого става дума.“

Светоний и Лукиан също дават ценни исторически сведения за Христос и християните през първия век.

Еврейският сборник **Талмуда** свидетелства за Христос. В синехидрин (част) 43-та четем:

„В навечерието на празника Пасха, Иисус от Назарет беше повесен“.

Съветският учен **акад. Николай М. Никольский**, с риск да бъде подложен на репресии, проявява впечатляваща доблест и заявява:

„И така ние считаме, че Иисус е бил действително историческо лице“.

Няма как да не цитирам **Емануел Кант**, който казва:

„Макар разумът човешки да е пребродил навсякъде да търси истината, никъде обаче не я намира, освен в Иисуса Христа и Неговото евангелие“.

Още по-убеден, **Алесандро Волта** заключава:

„Щом човечеството скъса с Иисуса Христа и Неговото учение, ще изкове погребалния си ковчег“.

Йохан Фихте е сигурен, че „до свършека на века всички благоразумни хора ще се кланят пред Иисуса Христа“.

Числото на философиите, писателите и учениците, поддръжници на Христовата вяра, далече не се изчерпва със споменатите имена, но засега и тези са достатъчни.

Лазар ЛАЗАРОВ

Трета част

Макар че донякъде свикнахме с бързите промени, ние няма скоро да се убедим, че те задължително са нещо добро, защото виждаме как често се превръщат в алгоритъм на деструкцията. Просто не зная какво ще измислим утре и последното ме тревожи много повече от това, дали въобще ще измислим нещо... Какво ще разпишат законодателите по отношение на човека и неговата сложна душевност, защото тя няма нужда от никакъв модернизъм и комфорт, а просто от ближен. Не виждам нашият високоинтелигентен прогрес да произвежда истински близни и това ме плаши!

Какво става в съзнанието на един мислещ човек, обладан от електронните медии, в който липсва здраво вкоренен и жив православно-християнски светоглед?

Днес, сред нашето общество невидимо властват идеологични от различни исторически структури, от различни периоди, националности и експерименти. В нас самите (дори и да не го осъзнаваме, дори и да не го желаем) се смесват елементи на божествена метафизика с обективизирано рационално познание, на богословстващ разум с най-див секуларизъм, останки от нежно Просвещение и издигащи юмрук религиозни фанатици. Макар на последните вече никой да не обръща внимание, отзвук от техния вик стига до нашето съзнание. Макар да звучи страшно и нелепо, мисля си – почти всички ще се съгласят, че колкото „по-далече“ стояхме от Новия свят, толкова по-малко замърсители имаше в нашето съзнание. В случая ретроспекцията е правопрпорционална на очистиането. Но ретроспекцията (освен на теория) днес е невъможна. Науката продължава да се развива и отдавна премина някои важни граници, поставени в миналото от **вярващите** учени. В „развитото“ ни общество, което въпреки това продължава да се развива, няма връщане назад. Кой както и да разбира последния израз, все ще бъде прав.

Но няма място и за шега. Правилни или не, научно-техническите процеси нямат спиране. А нямат спиране, защото никой не пита правилни ли са, или не! Ако някой попита – той веднага се обявява за луд.

Ако образно осмислим собственото си съзнание като чаша с вода, налята от извора на времето днес, и я съпоставим с такава, отпреди няколкостотин години, при един процес на сравнителна електриза ще си проличи колко много разтворени вещества и други, получени при вторични реакции, са налице в нашето съзнание. Чашата с вода ще стане мораворъждава, със зеленикави и черни оттенъци (като скъпата „пийтна“ вода от градските водопроводи).

Не съм единственият, който е писал за процесите на отделянето на западните държави от Църквата и насилственото им освобождаване и от най-малкото наследство на религията. Нима сред западната наука на двайсети век не бе обявена война на всеки религиозен догматизъм и въобще – авторитет? Нима в училищата, академие и всички държавни институции на „модерните“ общества от Новия свят с параден ход не триумфираше рационалното научно познание, което отричаше Бога и назначаваше на Негово място човека? Нима този революционен, червен, социалистически парад, небрежно заматнат в моравата тога на науката, не изгони докрай Бога, вярата и религиозното съзнание от научните среди за десетилетия напред? С това – отново дотук.

Ето го резултата, ето го напредъка, ето го грандиозния успех. Той ни заобикаля навсякъде.

Но какво виждаме в крайна сметка? Съвсем не изчезнаха нито храмовете, нито религиите, а това е друг въпрос – много интересен и важен. Как ще ги преосмисли съвременният човек?

Не изчезна християнството и най-вече – не изчезна Бог, Той не „умря“, както предвещаваше западният социализъм и модернизъм.

Жив е Бог! Не може да умре Вечносъществуващият, не може да умре Творецът!

И ето какво казват за Него истинските учени:

Йоханес Кеплер – един от основоположниците на астрономията, заявява:

„О, колко е щастлив този, на когото е дадено чрез науката да се издига до небесата. Там той вижда най-висшето творчество на Бога! Благодаря Ти, Господи, че Си ме устроил с тази велика радост: да изучавам Твоето творение. О, колко е велик нашият Бог! Нека душата ми непрестанно да възпява Неговата слава!“.

Камий Фламарин – един от най-известните френски астрономи, казва:

„Математическият ред във Вселената е следствие на Висш Разум, а не на разума на астрономите, откриващи законите, които управляват света. Върховни Причинителю на цялата стройност и красота! Кой и какъв Си Ти, щом като Твоите дела са тъй велики?! И с какво име да наречем този, който не живее с мисълта за Тебе и те отрича, който никога не е чувствал Твоето присъствие, Създателю на всичко? Аз с любов се прекланям пред Тебе“.

продължава в следващия брой

Милица Мирчева и Йоло Николов (СКЛА „Атлет“) са Спортист №1 и Треньор на годината на община Мездра за 2025 г. Отбор на годината станаха юношите младша възраст на ОФК „Локомотив“

Мирослав ГЕТОВ

Най-добрата българска атлетка в бяганията на дълги разстояния Милица Мирчева беше определена за Спортист №1 на община Мездра за 2025 г. Състезателката на СКЛА „Атлет“ оглави ежегодната класация с 89 точки от 100 възможни. Милица печели престижното отличие за четвърта поредна година и общо за шести път след 2019-а, 2020-а, 2022-а, 2023-а и 2024 г.

„Благодаря Ви, че оценявате това, което успях да постигна през изминалата година, въпреки че тя не беше една от най-успешните в кариерата ми, сподели Мирчева. Но най-хубавото нещо, всъщност, е, че е много трудно да запазя първото място, защото в Мездра има страшно талантливи деца и не виждам нищо по-хубаво от това техните успехи да бъдат оценени, както и техните треньори. Затова Ви пожелавам да бъдете здрави, да бъдете винаги толкова дисциплинирани, да продължавате да постигате каквото желаете и, надявам се, да се изкачвате все по-нагоре в класацията!“.

Втори и трети в анкетата се наредиха съотборниците на Милица от СКЛА „Атлет“ Иво Балабанов с 80 т. и неговият по-малък брат Мартин Балабанов със 76 т. Поради лични ангажменти Иво Балабанов не успя да присъства на церемонията.

Десетката на най-добрите спортисти на община Мездра за 2025 г. допълниха: офанзивният халф на ОФК „Локомотив“ и национал на България по минифутбол Ивайло Бояджиев с 57 т. (№4), най-перспективната подрастваща мездренска лекоатлетка в момента Натали Недева (СКЛА „Атлет“), на 14 г., с 52 т. (№5), просперирацият шахматист Самуил Генов (ШК „Локомотив“), на 10 г., с 51 т. (№6), капитанът на представителния отбор мъже на ОФК „Локомотив“ Ивайло Сайков с 32 т. (№7), капитанът на детския отбор на ОФК „Локомотив“ Асен Асенов, на 13 г., с 28 т. (№8), перспективният състезател на ШК „Локомотив“ Крум Генов, на 8 г., с 22 т. (№9) и голмайсторът на юноши младша възраст на ОФК „Локомотив“ Цветомир Караиванов, на 15 г., с 21 т. (№10).

Останалите 7 спортисти, номинирани от своите клубове в анкетата, получиха грамоти за постигнати високи спортни резултати през изминалата година:

- Мирослав Спасов, Таня Димитрова и Михаела Бежанова (СКЛА „Атлет“),
- Васил Сапунджиев, Михаил Бешев и Пламен Петров (ОФК „Локомотив“),
- Силвия Ценова (ШК „Локомотив“).

За 16-и пореден път (2010-2025 г.) отличието „Треньор на годината“ заслужи Йоло Николов (СКЛА „Атлет“), който събра 60 точки от 100 възможни. Под негово ръководство през м. г. Милица Мирчева, Иво и Мартин Балабанови, Мирослав Спасов, Таня Димитрова и Михаела Бежанова представиха достойно нашата страна на световни, европейски и балкански първенства, на международни турнири, шосейни пробези, маратони и състезания по планинско бягане, спечелиха 16 медала - 8 златни, 5 сребърни и 3 бронзови, на Националните шампионати за мъже и жени в зала и на открито, 1 европейска титла за ветерани, както и 1 златен и 2 сребърни медала на Балканиади. Негови възпитаници оглавяват българските ранглисти за годината в зала и на открито в 8 дисциплини при мъжете и жените, а в други 5 дисциплини заемат второ място. Поради служебни ангажменти Йоло не успя да присъства на церемонията.

За „Отбор на годината“ с 50 точки от 100 възможни бяха определени юношите младша възраст на ОФК „Локомотив“ - лидери, заедно с връстниците си от Локомотив (Горна Оряховица), в есенното класиране в първенството в Зона „Велико Търново“ за U17. Наградата получиха капитанът на тима Марчело Атанасов и треньорът на Набор 2010-та Стоян Стоянов.

„Благодаря Ви, че сте гласували за нашия отбор, заяви Стоян Стоянов. Пожелавам Ви успешна нова година, здраве и още по-добри постижения на абсолютно всички!“

Поздравителен адрес до всички спортисти, треньори и спортни деятели изпрати министърът на младежта и спорта в оставка Иван Пешев.

Водещи на юбилейното, 25-о издание на церемонията „Спортист на годината на община Мездра“, която се състоя в Хотелски комплекс „Ариел“, бяха популярните театрални и филмови актьори Даниел Върбанов и Екатерина Лазаиревска. Събитието уважи с присъствието си и тяхната колежка Александра Лашкова, която е родом от крайисърския град. Тримата получиха специални подаръци за спомен от Община Мездра.

Снимка: Павел Петров/ Община Мездра

На Бабинден в Акушеро-гинекологичното отделение на МБАЛ – Мездра проплака момченце

Мирослав ГЕТОВ

Двоен повод за празнуване имаха навръх Бабинден в Акушеро-гинекологичното отделение на МБАЛ - Мездра. Малко преди 9:30 часа тази сутрин в отделението проплака поредното новородено. То е момченце, родителите му са решили да го кръстят Христо и е трето дете на Цветелина Минчева от с. Руска Бела, която живее в с. Челопек. Малкият юнак е с кралимарковски размери: тежи точно 4 кг и е висок 52 см.

В ранния следобед представители на Община Мездра и членове на общинската организация на Български червен кръст (БЧК) и на Клуб „БМЧК и приятели на Искърското дефиле“ към СУ „Св. Климент Охридски“ - с. Зверино поздравиха акушер-гинеколозите и акушерките в мездренската болница по случай Деня на родилната помощ - 21 януари по стар стил.

От името на Община Мездра заместник-кметът „Социално развитие и хуманитарни дейности“ Нели Минева и Елена Нанова - директор на Дирекция „Социални дейности, образование, здравеопазване, култура, спорт и туризъм“, връчиха на завеждащия Акушеро-гинекологичното отде-

ление д-р Владимир Цеков поздравителен адрес от инж. Николинка Кътовска - за кмет на общината, съгласно Заповед №851/ 22.12.2025 г., кошница с цветя и подаръчен комплект.

„Приемете нашата благодарност и уважение за грижите, които полагате за новородените и за родилките, каза Нели Минева. Затова, че поемате живота в ръцете си!“

Доброволци на БЧК, водени от председателя на Общинския съвет на червенокръстката организация Наталия Христова-Горанова, също поздравиха екипа на АГО-то и подариха на акушер-гинеколозите и акушерките саксийни цветя и хавлиени кърпи.

„Приемете поздравя от Българския червен кръст, от Областния съвет и от общинската организация!, заяви Наталия Христова-Горанова. Пожелаваме Ви да сте здрави, да има много бебета, които да се раждат лесно, да даряват с усмивки и обич семействата с прегръдката на новороденото, което поемате и се грижите за здравето му!“

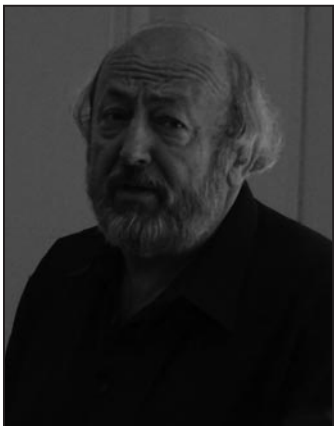
Млади червенокръстци от Клуб „БМЧК и приятели на Искърското дефиле“ с ръководител Петя Илиева отправиха музикален поздрав и възпроизведоха традиционния ритуал „Измиване ръцете на акушерката“.

Д-р Владимир Цеков благодари от името на своите колеги на Община Мездра, на общинската организация на БЧК и на Клуб „БМЧК и приятели на Искърското дефиле“ за оказаното внимание. „Както всяка година, ни доставяте удоволствие да се срещнем с Вас и с тези хубави кукли!, сподели д-р Цеков. Да сте живи и здрави! Благодарим!“

През миналата година в Акушеро-гинекологичното отделение на МБАЛ - Мездра са се родили 96 деца - 49 момчета и 47 момичета, информира главната акушерка Елена Шифелбайн. През 2024 г. новородените са 63, а през 2023 г. - 95. От началото на тази година са проплакали четири деца - две момченца и две момиченца.

Снимка: Павел Петров/ Община Мездра

Истории за думи

Стефан Стефанов

Първите три години от кариерата си бях учител по български език и литература в родното село Славотин от 1977 г. Не помня по какъв повод с ученици бяхме около селото, но на връщане в един момент забелязах китка от тънки жилави тревички. Отскубнах я, изтърсих я и я понесох към училището. Беше ми интересно дали тази трева има собствено название. Оказа се, че има. Прислужничката Кева Дренкова ме запита: „Къде

си помъкнал тоя типец?“ Казах ии, че точно затова съм го помъкнал, за да науча името му. Леля Кева ми каза, че това коса не го коси и добитък не го яде. Досрамя ме, че бях вече на над 25-годишна възраст, а не съм чул дори до този момент тази чудесна дума. По-късно в Монтана се оказа, че един мой ученик бил кръстен от чичо си с прякора Типеца и другарите му така си го и знаеха.

Пак по това време веднъж на една опашка във фурната за хляб се заговорихме с един съселянин, Лико Ганов, и в процеса на разговора той сподели: „Я съм пил вода от нăпой.“ Не бях чувал тази великолепно дума и го попитах какво означава. Това бил трап, изкопан в пясъка на пресъхналата лятно време река Цибрица до появяването на вода. От нея пиели овцете на потомствения овчар, но първо пиел той, при положение, че водата, която си носел, му е свършила.

Записах си от баща ми и думата биструнка. Не го питах какво означава, защото той я каза, като държеше чаша с произведеното от него вино – виното имаше кристална чистота. В думата се влагаше и естетически оттенък – в нея се криеше и задоволството от плода на дългия труд от рязане на лозите, прекопаване, връзване, кършене, второ прекопаване, бране на уханното грозде и мащането му в бурето.

Занимавайки се с историята на селото, веднъж се заговорих с чичо Анто Трифонов, който пасеше шилета на мерата до селото. Той разбра какво ме интересува и ме попита знам ли какво е тобџица. Признах си, че никога не съм чувал тази дума. Означавала кожена торбичка, с

нанизана връвчица, за рязан тютюн, в която се намирали и огнивото с кремъка и прахана за запалване на тютюна в лулата или на свита с хартия цигара.

Моят учител по физическо възпитание от ТМТ „Юрий Гагарин“ в Михайловград (днес Монтана), Спас Божинов от село Клисурсица, веднъж ми разказа как ходили с ученици на бригада да берат царевица в село Георги Дамяново. Той споделил със своя колега Вировски: „Как обичам така да изляза на отрадия!“ Вировски беше учител по български език и литература. Той веднага попитал какво означава думата отрадия. Тя означава да изляза на широко, просторно, слънчево, топло, зелено и да ми е приятно. Не случайно коренът -рад- е корен на думата радост. Значението на думата е част от значението на думата теферич, но в теферич присъства и добро ядене и пиене на алкохол, а в отрадия присъства само естетическата страна без материалната. Село Клисурсица се намира на 5 км от родното ми село Славотин, където тази дума е непозната.

Непозната е и думата гледиче. Веднъж родител на моя ученичка, чиято баба е родена в с. Клисурсица, беше донесъл дърво за бичене на банциг в бившата дърводелска фабрика „Явор“ в Монтана. Той ми каза, че това дърво, отсечено до реката на село Клисурсица, е толкова твърдо, че прасетата и свинете не можели да го прегризат, когато с него са облицовани кочините им отвътре, за разлика от всички други дървета.

Още като ученик в 4. курс на ТМТ станах пациент на правилца Захари Парчин от село Копиловци за ставно разтежение в тазобедрената става. След като ми направи специален колан, на изпроводяк той ми каза лятно време да се пека на пясък без кърпа, за да ме облъчват песъчинките. „Но не трябва да забравяш, че ще ти мине, но ще си имаш зарѳдък.“ Попитах го какво означава тази дума. Отговори ми, че макар да ми е минало, след време раната може пак да ми се обади. И това наистина се случи. След години, през една много студена зима, в резултат и на носенето на тежки високи кожени обувки, ставата пак ме заболя. Бях ликвидирал колана си и отново посетих правилца, който ми направи нов колан и сега си го пазя за всеки случай.

За езикотворческия гений на българския народ съм написал есето „Бисери“. Но в него нямаше как да се покажат историите за тези думи. А понякога тези истории могат да предизвикат интереса и на някои читатели, които могат да съберат и покажат и други подобни бисери.

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

29 ч Пренасяне мощите на св. Игнатий Богоносец. Св. мчк Димитрий Сливенски. Св. Димитрий Гагастатис, презвитер

30 п * Св. Трисветители велики архiereи: Василий Велики, Григорий Богослов и Йоан Златоуст. Св. свщмчк Иполит, папа Римски. Св. благоверен цар Петър Български. Преп. Сергей Къпински (Тип. с. 200)

31 с Св. безсребреници и чудотворци Кир и Йоан. Св. Серапион и Папий

01 н + Неделя 16 след Неделя подир Въздвижение - на Митаря и Фарисея. Св. мчк Трифон (Предпразненство на Сретение Господне) (Трифоновден). Гл. 1, утр. ев. 1, ап. 2 Тим 3:10-15 (с. 299), лит. ев. Лк 18:10-14 (с. 158) [на св. мчк Трифон: ап. Рим. 8:28-39 (с. 469), лит. ев. Лк 10:16-21 (с. 315)] (Тип. с. 207, т. 3)

02 п + Сретение Господне (Тип. с. 208)

03 в Св. Симеон Богоприимец и Анна пророчица. Св. пророк Азарий. Св. равноап Николай Японски

04 с Преп. Исидор Пелусийски. Св. мчк Иадор. Преп. Иасим Чудотворец (Блажи се) (Тип. с. 415, заб.)

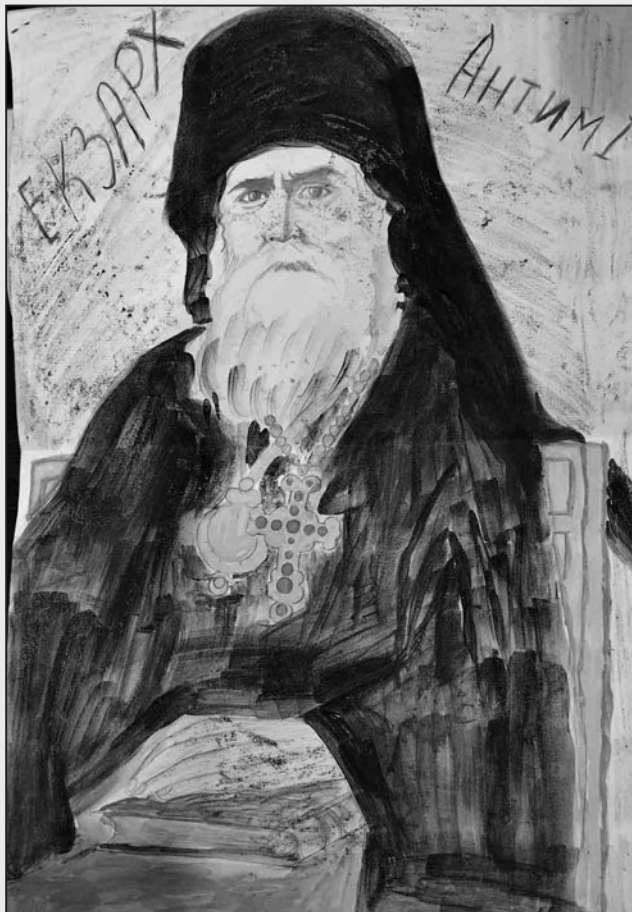
Жаравата да не гасне в огнището на родолюбието

Панорамна снимка на конкурса „Ще бъда блажен, ако с моята саможертва България възкръсне за нов свободен живот!“

Литературният изследовател и критик Юлий ЙОРДАНОВ – член на Контролната комисия на Съюза на българските писатели, член на журито - пред вестник „Слово плюс“

Интервю на Ина СИМЕОНОВА

В историята влезе третото издание на националния конкурс „Ще бъда блажен, ако с моята саможертва България възкръсне за нов свободен живот!“. Поканихме литературния изследовател и критик **Юлий ЙОРДАНОВ** – член на Контролната комисия на Съюза на българските писатели, член на журито, да запознае читателите на вестник „Слово плюс“ с това забележително събитие в културния живот на Северозападна България.

„Екзархът“ Рисулка Томаи Асенова - гр. Стралджа - 10 г.

> на стр. 8

Нови ценни археологически находки свидетелстват за най-древната история на Лом

Ценни находки от най-древната история на Лом бяха открити при археологическите разкопки на античния Алмус, които приключиха малко преди Коледа. Те се проведеха в рамките на два месеца и бяха подпомогнати от Община Лом и кмета Цветан Петров и се явяват единствените редовни археологически проучвания в област Монтана през 2025 г.

Проучванията бяха с акцент разкриване на най-ранните етапи на обитаване на сегашния квартал „Калето“, който се явява ядро на град Лом през всички исторически епохи. С тях се доби яснота за най-ранната история на града, сподели ръководителят на разкопките археологът д-р Владислав Живков.

Тук, последователно, са възниквали и загинали селища, най-ранното, от които се датира около XI в. пр. Хр. (финала на късната бронзова епоха). Частично разкрити са изградени от глина подови нива на леки постройки. Интересен щрих към топографията на селището е, че неговият некропол се намира около сегашната болница, където преди повече от половин век е открита урна с кремирани човешки останки. Тези най-ранни известни обитатели на Лом са носители на т. нар. Култура на инкрустираната керамика, добре позната от некропола при с. Орсоа, проучен от Трайко Филипов.

След като животът в това селище е прекъснал, неговите останки са затрупани от наноси на река Дунав. Едва хиляда година по-късно, на същото място, е настанен римски гарнизон. Проучванията през 2025 г. позволяват по-точно да се определи хронологията на най-ранното римско селище. То е военен лагер, който е обграден от два рова, зад които се издига крепостна стена. През настоящия сезон беше частично проучен външният ров, който е с V-образна форма и канал в най-долната част. Подобни съоръжения са познати от ранните римски лагери по река Рейн, но се срещат за първи път в римска Мизия. Крепостната стена е била изградена от неизпечени глинени тухли, част от които са се съхранили изненадващо близо 2000 години. Много е вероятно изграждането на този лагер да се отнася към второто или третото десетилетие на I в., при управлението на втория римски император – Тибериус. Важна находка е контрамаркирана (тоест подпечатана поради изтриване) монета с надпис SE VE. Такива контрамарки са известни от Италия и Сицилия, а откриването им на Долен Дунав, разположен в периферията на Римската империя, е изключително изненадващо. Датировката им е именно по времето на Тибериус.

Лагертът е преустроен цялостно около средата на I в. (управлението на Клавдий или Нерон). Рововете са запълнени, като в тях са изхвърлени част от неизпечените тухли на крепостната стена, която е била заравнена. Изграден е нов военен лагер, който е използван от конница. От него е почти цялостно проучена войнишка-барака (с размери 35 на 7 м), използвана и като конюшня, част от улица и втора крепостна стена, този път изградена от земен насип и каменни. Това обитаване приключва с мощен пожар, който се е случил през 80-те години на I в. В частично проучен навес пред казарменото помещение, се откриха бронзови украси

от ярем на колесница/каруца. Най-представителни сред тях са две идентични статуетки на пантери. Подобна ситуация е проучена при римската вила край с. Уровене, Врачанско, където отново при вражеско нападение и опожаряване, в едно от помещенията се е намирало транспортно средство, което е изгоряло на място. Докато колесницата от Уровене се отнася към IV или дори началото на V в. (тоест към късната античност), тази от Лом може категорично да се датира в 80-те години на I в. Римските колесници са добре известни от могилни погребения в днешна Южна и Североизточна България, но се срещат изключително рядко в Северозападна. Интересно е да се отбележи, че един от малкото примери на украса от колесница, открити в този край, е от с. Трайково, край Лом и може да бъде видяна в експозицията на Историческия музей. Датировката на украсите от Алмус е сигурна, както поради различните предмети, произхождащи от опустошителния пожар, така и поради откритата рядка монета (квадранс, четвърт ас) на император Тит (управлявал 79 – 81 г.), заедно с украсите. В самата барака се намират множество предмети, свързани с конската амуниция, въоръжението, монети и керамика. Сред най-интересните находки е частично запазена лампа с еротична сцена, представяща двойка джуджета. Предметите се реставрират и ще бъдат изложени в Исторически музей – Лом.

Частично проучените два военни лагера в Лом се явяват единствени елементи на крепостни съоръжения от началото на Римската епоха в Северозападна България, които са разкрити с разкопки. Важно е да се припомним, че историята на римска Мизия започва именно от днешна Северозападна България и Източна Сърбия. Систематичното унищожаване на римските крепости, продължаващо до наши дни, е довело до непоправими щети върху възможностите за проучване на този значим етап от древната история на нашите земи.

Междублоковото пространство в Лом е от малкото останали частично непокътнати паметници от началото на Римската епоха. Продължителното обитаване на мястото и руините на различни селища, съществували едно върху друго, е довело до натрупването на необикновено дебел културен пласт – над 8 м. С проучването на този участък не се предвижда продължаването на разкопките, а амбицията на археологическия екип е да започне работа по публикуването на том 1 на „Алмус-Лом“, бъдеща поредица, посветена на разкопките в Лом.

През 2026 г. Община Лом ще започне изпълнението на проекта „Повишаване на туристическата атрактивност на Северозападна България чрез проучване, разкриване, съхранение и популяризиране на Алмус - ранно и късноримски кастел“, който е част от „Комбинираните интегрирани териториални инвестиции (КИТИ) на територията на общините Лом, Димово и Оряхово“ и се финансира по Оперативна програма "Развитие на регионите" 2021-2027 г. Предвижда се изпълнението на дейности по проучване, разкриване, съхранение и популяризиране на античната крепост чрез консервационна археология, изграждане на навес върху разкритите археологически разкопки, създаване на 3D макет и дигитална реконструкция на артефакти, дигитализация и светлинно шоу на „Кастел Алмус“.

Слово

e-mail: slovoplyus@abv.bg,
slovoplus@yahoo.com

Издател: ИК „Слово плюс“

Монтана, бул. „Пейо Яворов“ 1, БЦ „Огоста“, ет.4, офис 401

Параскева МарковаГлавен редактор
тел.: 0876 307 732**Милка Костадинова**Първи зам. главен редактор
тел.: 0888 530 931

Зам. главни редактори:

Цветана Костова**Каролина Краева****Ненчо Славчев****Гая Савестакиева**

Отговорен секретар

Екип Монтана3400, п.к. 133,
ул. „Пейо Яворов“ 1
БЦ „Огоста“, ет.4
офис 401**Екип София**тел.: 0887 901 058
0888 530 931**Екип Враца**ул. „Цв. Кръстениякова“
№13
ОКС, 3000, п.к. 143,
тел.: 0877 185 669**Екип Видин**тел.: 0889 399 349
0885 708 703**Вестник „Слово плюс“**
се разпространява

чрез

Печатница
„БГ Принт“ Враца**Издателска кооперация „Слово плюс“**
членува в Кооперативен съюз - Враца

НЧ „Просвета 1925“ - гр. Мездра обявява Десети регионален читалищен конкурс „Георги Тодоров“

РЕГЛАМЕНТ НА КОНКУРСА:

I. Същност и цели на конкурса:

Георги Тодоров

1. Конкурсът се организира в памет на Георги Тодоров (1928-2001 г.)* - дългогодишен учител по български език и литература в гр. Мездра, училищен инспектор, журналист, писател, краевед и читалищен деец.

2. Чрез провеждането на конкурса организаторите си поставят за цел да отдадат почит към личността, делото и творчеството на неговия патрон и да популяризират НЧ „Просвета 1925“ - гр. Мездра като традиционна българска културно-просветна институция.

3. Конкурсът цели също да стимулира творческите търсения на автори от различни поколения от Северозападния регион на България, които творят в областта на литературата и краезнанието, както и да създаде конкурентна творческа среда за обмяна на опит между участниците в него.

II. Право на участие, тематика и възрастови групи:

1. В конкурса могат да участват автори, които имат постоянен или настоящ адрес на територията на областите Враца, Монтана, Видин, Ловеч и Плевен.

2. Творбите на участниците са на свободна тематика.

3. Конкурсът е явен, в две възрастови групи:

- ученици от VIII до XII клас (15-19-годишна възраст),
- автори над 20-годишна възраст.

III. Раздели и технически изисквания към творбите:

1. **Поезия** - приема се по 1 (едно) непубликувано стихотворение от автор до 3 стандартни машинописни страници формат A4, шрифт Times New Roman, размер на шрифта 14.

2. **Художествена проза** - приема се по 1 (един) непубликуван разказ от автор до 5 стандартни машинописни страници формат A4, шрифт Times New Roman, размер на шрифта 14.

3. **Краезнание** - приема се по 1 (един) непубликуван текст от автор до 5 стандартни машинописни страници A4, шрифт Times New Roman, размер на шрифта 14.

4. Всяка творба трябва да съдържа трите имена на автора, години, учебно заведение (ако участникът е ученик), точен адрес, телефон и електронна поща за връзка.

IV. Начини и срокове за изпращане на творбите:

1. Текстовете могат да бъдат подадени по един от следните начини:

- по електронна поща на e-mail: **prosveta_1925@mail.bg**

• чрез „Български пощи“ или куриерски фирми на адрес: гр. Мездра 3100, ул. „Просвета“ №2, НЧ „Просвета 1925“ (за Регионалния читалищен конкурс „Георги Тодоров“),

• на място в НЧ „Просвета 1925“ - гр. Мездра: при Биляна Костова - секретар на читалището.

2. Краен срок за подаване на творбите: **31 март 2026 г.**

V. Оценка на подадените творби и отчитане на конкурса:

1. Получените поетични, белетристични и краеведски творби ще бъдат оценени от комисия в състав: председател - Валентин Вълчев, дългогодишен председател на НЧ „Просвета 1925“ - гр. Мездра и членове - Павлина Русева, главен библиотекар в Читалищната библиотека и секретар на Литературен клуб „Христо Ботев“, и Мирослав Гетов - председател на Краеведското дружество към градското читалище.

2. Текстовете, които не отговарят на регламента на конкурса, отпадат от класирането.

3. Резултатите от конкурса ще бъдат отчетени на **23 април 2026 г.** в НЧ „Просвета 1925“ - гр. Мездра.

4. В трите раздела в двете възрастови групи ще бъдат връчени парични награди, а всички участници ще получат грамота за участие в конкурса.

5. Наградите се осигуряват от бюджета на НЧ „Просвета 1925“ - гр. Мездра.

* **Георги Тодоров** е роден на 23 април 1928 г. в село Боденец, Врачанско.

• Завършва гимназия в Мездра и висше образование в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, специалност „Славянска филология“.

• В продължение на 35 години е учител по български език и литература в гр. Мездра, 5 години е окръжен училищен инспектор.

• Дългогодишен председател е на Литературната група и на Краеведското дружество при градското читалище „Просвета“. След пенсионирането си работи като главен експерт в отдел „Култура“ на Община Мездра.

• Автор е на сборника с разкази „Благи залци“ (1996 г.), на краеведското изследване „Книга за село Боденец и боденчани“ (2000 г.) и, посмъртно, на сборника с разкази и новели „Сезони на кукувицата“ (2003 г.).

† **Георги Тодоров** почина на 17 август 2001 г.

Жаравата да не гасне в огнището на родолюбieto

> от стр. 6

Момент от тържествената церемония

Юлий Йорданов

Господин Йорданов, на вас принадлежи идеята за националния конкурс „Ще бъде блажен, ако възкръсне България за нов свободен живот!“ Как се роди тя?

В една от литературните дискусии на Съюза на българските писатели беше дадена висока оценка на моя публикация за възрожденеца Кръстьо Пишурка – създател на едно от трите първи български читалища – Ломското „Постоянство“ през 1856 година. Родината ни съществува благодарение на родолюбци като него и плеада хора с горещи сърца. Един от тях е големият родолюбец, борец за православната християнска вяра и национални и социални правдини – Екзарх Антим Първи. В разговор с председателя на Съюза на българските писатели Боян Ангелов се запитахме „Дали не е възможно да направим нещо мащабно за увековечаване неговата светла памет.“ Ето така от дума на дума стигнахме до извода да създадем конкурс за литературни творби, рисунки, песни и филми, в който да премерят творческите си възможности хора на възраст от пет до сто и пет години, живеещи във всички крайща на Република България. Веднага посетих Видинската света митрополия и споделих с тогавашния нейн архиепей митрополит Даниил – нинездравствувашия днес български патриарх и Софийски митрополит. Той се позамисли малко и прие предложението, но с условие да бъде местна инициатива. Написах регламента за конкурса, обсъдих го с дядо владика и с председателя на Съюза на българските писатели Боян Ангелов, и го обявихме на сайта на Видинска митрополия и този на Съюза на българските писатели. Минаха няколко месеца и в един чудесен юлски ден по телефона ми позвъня митрополит Даниил с думите: „Господин Йорданов, аз съм изненадан: до финала на конкурса остават още три месеца, а досега творби са изпратили 74 души от цяла България! Уж щеше да е регионален, пък още от сега се превръща в национален! Продължаваме ведро напред!“ Така окуражени от началото, се захванахме още по-усърдно с дейностите по състезанието.

Но ентузиастите – организатори получават и широка подкрепа. А вие сте един от членовете на журито...

Чест! Истинска чест за мене е да бъда член на журито на литературното – и не само литературното – състезание между хората от нашата държава, които са приели за свой патрон Екзарх Антим Първи. И това не е никак случайно – неговият живот и дело е пряко свързан с Българския Северозапад, като частница от Майка България.

Ако някой ме попита „Кой бих посочил за родолюбие?“, без да се замислям, ще отговоря: „Екзарх Антим Първи!“ Може би това беше мотивацията да хвърля немалко сили и да направя солидно изследване за него – труд, който получи наградата на журито на националния конкурс, обявен от Славянското дружество в България.

Нека се знае: идеята за конкурса принадлежи на дружество „Будители“ в област Монтана, чийто основател и председател съм от създаването му през 2008 година. Тя обаче бе щедро подкрепена от Съюза на българските писатели, Фондация „Читалище“ и най-старото българско списание „Читалище 1870“. Никак не е случайно, че за председател на журито беше поканен председателят на Съюза на българските писатели Боян Ангелов и той с радост прие.

Конкурси в България колкото щеш. Как мислите: с какво се отличава този?

В качеството ми на литературен изследовател и критик съм член на журито и да си призная: изпитах трудно описуема радост, когато четях творбите на участниците от цяла България на възраст от пет до сто и пет години. В тях основното, доминиращото чувство беше преклонението пред живота и делото на Екзарх Антим I. Има и още нещо, което радва и топли сърцата – конкурсът стана традиционен. Вече изминаха три неговии издания. И най-важното е, че за всяко едно от тях издаваме алманах с най-добрите произведения. Защото ние ще си отидем от този свят, но алманахът ще остане и след нас. Избиранието на митрополит Даниил за светейши български патриарх, наложи избор на нов Видински владика. Запознах митрополит Пахомий с утвърдената традиция на конкурса. И за всеобща радост той прегърна това творческо състезание като велик-

олепна възможност за родолюбивото възпитание на хората и преди всичко на младите в ценностите на християнските православни традиции.

А какви са впечатленията ви от изпратените творби?

Без съмнение – убеден съм, че още дълго ще помня фрагменти от стиховете на Атанас Звездинов от София, Цветана Костова от Монтана, Здравка Радичкова – Заря от Кюстендил, разказаното от Илиан Николов от Лом, Кирил Кирилов и Петко Мангачев от София. Силно ме впечатлиха разказите на младите хора с небългарски имена, и още и още...

Не мога да отмина като пътен знак представените рисунки, филми и песни, което недвусмислено говори, че родолюбието на Екзарх Антим Първи е вдъхновило българите от различни поколения. Само по себе си този факт категорично показва как една личност от Отечествена история на България може да концентрира мислите на поколения със сериозна амплитуда във времето.

Ще ви попитам и нещо от „кухнята“: как работи журито? Какви бяха оценките и имаше ли дебати по тях?

Няма нищо необичайно в работата на журито: поета Боян Ангелов, белетриста Александър Александров, моя милост – литературен критик и изследовател, свещеник Андрей Трифонов – художник с дългогодишен опит на преподавател по образително изкуство. Да, обсъждането беше добронамерено с превъзходство на аналитичността; В крайна сметка постигнахме консенсус и съставихме протокола.

Ще си позволя да цитирам и председателя на журито Боян Ангелов: „Повече от похвална е благочестивата инициатива на Видинската митрополия с нейния предводител – Негово Високо преосвещенство митрополит Пахомий и щедрата подкрепа на Българския патриарх Даниил да се проведе творческо състезание за увековечаване делото на Антим I – първи български Екзарх и един от най-заслужилите строители на новоосвободена България. Участниците в поредното издание на конкурса показват висока ерудиция и привързаност към темата, която съвпада с голямата тема за отечествената любов към родословните корени и към бъдещето на нацията ни. Победителите се вълнуват от житейския път на Екзарх Антим I и тяхното вдъхновение е сътворило творби, ухаещи на оптимистична вяра в доброто начало. Независимо от разликата във възрастта, породените чувства очертават моралните параметри на възхитата и преклонението пред живот, изпълнен с несгоди, огорчения и несправедливости, но осветен от божествените послания на мъдростта. Защото трудностите и препятствията са горчиви изпитания, но над всички тях светлее вярата в Божественото милосърдие, докосналите се до достойния живот на Екзарх Антим остават с надеждата, че добрите помисли винаги раждат добри дела. А нима съществува по-достоеен начин да почетем такова добротворство с признателност?!“

Сигурен съм, че в следващите издания на конкурса, приел за свое мото думите на Екзарх Антим: „Ще бъде блажен, ако с моята саможертва възкръсне България за нов свободен живот!“ все повече творци на словото, на багрите и на музиката ще насочват дарованието си към този щедър завет, озарил небето на Отееството с нетленна светлина.

Творбите ме навеждат и на още нещо: в днешното бих го нарекъл вълче време, все още не е изстудило жаравата в сърца та на нашите съвременници. Много бих желал тази жаравата да не гасне, а огнището, в което тя пламти да пръска искрите си в душите на поколенията. За да я има България во веки веков!“

В средата на декември миналата година във Видин се състоя и церемонията по отчитане резултатите от конкурса. Тя премина на високо равнище – в препълнения предимно от млади хора салон на драматичния театър „Владимир Трапезицки“, за да споделят радостта от събитието бяха дошли областният управител на Видин – докторът по политология Ани Арутюнян, Негово Високопреосвещенство Видинският митрополит Пахомий, протосингела на митрополията Негово преподобие архимандрит Йоаким, духовният надзорник на епархията Негово преподобие архимандрит Никодим и свещенослужители – енорияши.

След като представих алманаха от второто издание на конкурса, обявих и победителите. Наградите връчиха Ани Арутюнян, Негово Високопреосвещенство Видинският митрополит Пахомий и председателят на Съюза на българските писатели Боян Ангелов.

Третото издание на конкурса вече влезе в историята. Предстои подготовката и издаването на алманаха. А на 16 февруари ще обявим и регламента за конкурс - 2026 - а.

Поетичен салон

Атанас ЗВЕЗДИНОВ

Плащеницата

На Екзарх Антим I

Неведомият Божи отпечатък,
оставен, да ни преведе нататък,
във нас божественото призовава
и ние се въздигаме тогава.

Не знам кога ще ме завият в нея.
Със светостта й цял живот живея.
Велика е. От нея се възкръсва
и затова във всеки дух присъства.

Предчувства всеки своята плащеница.
Душата в нея се превръща в птица.
Страданието – страст, страстта – страдание
са първото за вечност обещание.

Възраждане на вярата ни чака
от глъбините бременни на мрака.
Човечеството във духа е цяло,
когато краят само е начало.

В борба за свобода, за съвършенство
навярно всички пориви добри са –
във всекиго мъждука възрожденство,
но да възкръснеш, трябва Плащеница.

Цветана КОСТОВА

Духът на човека

Човешкият дух и дирята свята
са земната хубост, от Бога посята!
С посятата хубост в победна пътека
жадно се втурва високо човека.
Нагоре поема, без да се спира
с мисъл и воля за светлата диря,
за мисия, чест и дълг към земята,
на своя човешки живот за цената,
за обич, която пулсира и свети
в съзвучие с пулса на цяла планета.

Ако сърцата не палят мечтите,
дали ще изгряват и слънчеви дните.
Дали ще сепуска победно човека,
ако не тръпва по стръмна пътека?!
Човешкият дух и дирята свята
са земната хубост, от Бога посята!

Моника СТЕФАНОВА

13-годишна

Пътят на Антим

Когато мрак над родната земя се спусна,
и българският глас заглъхна в плен,
Антим с вяра и сила застана,
пазител стана на духа несломен.

Той не се уплаши от сила и власт,
ни пред окови, ни пред заплахи.
С истина води народа напред,
с пламък в очите, с чиста душа.

В тъмница хвърлен, но светъл остана,
душата му беше свободна, велика.
Сърце като знаме над робство се вдигна,
в борбата той светлина дари на всички.

И днес като факел гори споменът,
за този мъж с дух непоклатим.
Народът ни помни, народът почита